

Innehåll

1	Orientering och sammanfattning.....	3
2	Säkerhet.....	3
3	Utrustning	3
4	Provberedning	3
5	Rapport	4

1 Orientering och sammanfattning

Denna metodbeskrivning föreskriver storleken hos laboratorieprov och beredning av analysprov vid bestämning av nötningsegenskaper för obundna överbyggnadsmaterial.

2 Säkerhet

I metodbeskrivningen har i möjligaste mån hänsyn tagits till de arbetsmiljöproblem, som kan förekomma vid laboratoriearbete. I övrigt hänvisas till de av Arbetarskyddsstyrelsen utgivna författningssamlingarna.

3 Utrustning

Se

- VVMB 611, "Provtagning av obundna material",
- SS-EN 1097-1 "Ballast – Mekaniska och fysikaliska egenskaper – Del 1: Bestämning av nötningmotstånd (micro Deval)",
alternativt
- FAS Metod 207 "Provberedning", FAS Metod 259 "Bestämning av kulkvarnsvärde".

4 Provberedning

Provtagning skall ske enligt VVMB 611, "Provtagning av obundna material".

Rekommenderad minsta storlek för laboratorieprov, med samtliga i materialet ingående kornfraktioner, framgår av tabell 1.

Tabell 1 Laboratorieprovets minsta storlek

Grusslitlager (ATB VÄG)	30 kg
Bärlager till belagd väg (ATB VÄG)	50 kg
Bärlager till grusväg (ATB VÄG)	50 kg
Förstärkningslager till belagd väg (ATB VÄG)	100 kg
Förstärkningslager till grusväg (ATB VÄG)	100 kg

Om micro-Devalvärde skall bestämmas, skall det till laboratoriet insända provet innehålla minst 2 kg korn i kornstorleksområdet 10 till 14 mm.

Om kulkvarnsvärde skall bestämmas bör laboratorieprovet vara så stort att minst 5 kg av fraktion 11,2–16 mm kan erhållas.

Om kornfördelningskurvan är flack i det provade kornstorleksområdet, kan det behövas större provmängd än vad som anges i tabell 1 för att materialet skall räcka till analyserna.

För att minska mängden material som levereras till laboratoriet kan grövre material siktas bort i fält. Dock måste allt material mindre än 22,4 mm tas in till laboratoriet för analys.

Bered provet enligt FAS Metod 207 "Provberedning". Provet skall inte laboratoriekrossas, eller på något annat sätt erhålla förändrade egenskaper.

Bestäm micro-Devalvärdet, M_{DE} , på fraktion 10–14 mm, enligt SS-EN 1097-1 "Ballast – Mekaniska och fysikaliska egenskaper – Del 1: Bestämning av nötningmotstånd (micro Deval)". Våt provning skall användas.

Bestäm alternativt kulkvarnsvärdet, K_k , på fraktion 11,2–16 mm enligt FAS Metod 259 "Bestämning av kulkvarnsvärde".

5 Rapport

Rapportera

- a) att provberedningen utförts enligt denna metod,
- b) uppgifter från provtagning enligt avsnittet "Rapport" i VVMB 611, "Provtagning av obundna material",
- c) uppgifter från laboratorieprovning enligt avsnittet "Rapport" i SS-EN 1097-1, "Ballast – Mekaniska och fysikaliska egenskaper – Del 1: Bestämning av nötningmotstånd (micro Deval),
alternativt
FAS Metod 259, "Bestämning av kulkvarnsvärde".